

Kasteelruïne Blitterswijck

Blitterswijk is een Noord-Limburgs dorpje aan de Maas en bezat eind 16e eeuw een kasteel. Bij het ontstaan van het kasteel bestond het uit niet veel meer dan een vierkante hoofdburcht van circa 20 meter en een voorhof, een grote open ruimte. Op de voorhof bevonden zich de stallen voor het vee en enkele houten gebouwtjes voor het personeel. Eigenaar van Kasteel Blitterswijk was de familie Van Lynden. De eigenaars zelf woonden niet zelf op het kasteel. Als plaatsvervanger van de kasteelheer trad Johan Copper als rentmeester op. Hij was het hoofd van de huishouding en deed de inkopen voor de keuken, betaalde het personeel en de gehuurde arbeidskrachten, inde pacht en verkocht de op het land verbouwde gewassen. Hij hield een boekhouding bij van al die zaken: de zogenaamde rentmeesterrekeningen. Uit de periode 1584 tot mei 1991 zijn nog rekeningen bewaard gebleven. Daaruit blijkt dat het leven op het kasteel in die tijd veel gelijkenis vertoonde met dat van op een boerderij. Op de landerijen rondom het kasteel werd graan en vlas verbouwd, men hield koeien en varkens en teelde fruit in eigen boomgaard. Op het kasteel werd bier gebrouwen en van het vlas maakte men zelf linnen en vervolgens kleding. In die jaren woonden en werkten zo'n 10 mensen op het kasteel. Er was vast werk voor een keukenmaagd, een bouwknacht, een portier, een varkenshoeder en een of meer koemaagden. Daarnaast waren er enkele dienstmeiden die vlas spinnen en weefden, en in de oogsttijd werden dagloners ingehuurd om te helpen oogsten. Veel werk was er ook voor enkele timmerlieden en bouwknachten, die moesten 'graeven ofte spaeden, latten houwen, rijss (takjes) houwen en opbinden, holt (hout) kappen en tymmeren'

Het loon voor al hun werkzaamheden werd grotendeels in natura uitgekeerd. Slechts een enkele keer werd ook een klein geldbedrag betaald. De ambachtslieden uit omliggende dorpen die op het kasteel kwamen werken, zoals een smid, schoenmaker of metselaar, kregen meestal wel geld betaald. Johan Copper zelf ontving trouwens ook geen salaris: hij mocht van de kasteelheer bepaalde stukken bouwland voor zichzelf gebruiken en hij kon zoveel turf steken als hij nodig had. Alleen in het gebruik van hout werd hij beperkt: hij mocht per jaar maar twee karren hout voor eigen gebruik (laten) kappen.

In die tijd verbleven ook twee soldaten op het kasteel. Vanaf 1568 was Nederland in opstand tegen de Spaanse koning en er werd ook in Limburg stevig gevochten. In januari 1586 werden de dorpen Blitterswijk en Wanssum door de Spanjaarden veroverd en de inwoners zochten hun toevlucht op het kasteel. Johan Copper vermeldt dat er 29 Wanssumers met hun vrouwen en kinderen en de bewoners van 48 Blitterswijkse huizen met al hun vee, 10 weken op het kasteel en de voorhof verbleven. Gratis was dit onderdak voor de bewoners niet: voor elk gezin en elke koe moesten ze Johan betalen.

Zie voor de verdere historie het artikel hiernaar: het verdwenen kasteel Blitterswijck van M. Flokstra